

RADA VLÁDY PRO SENIORY A STÁRNUTÍ POPULACE

Z á p i s

z 26. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace konaného

dne 8. prosince 2015 od 13:00 hod.

v budově Ministerstva práce a sociálních věcí, zasedací místnost Klub

Přítomni: dle prezenční listiny¹

Program:

1. Úvod, schválení programu jednání.
2. Informace o výsledcích jednání předsedů pracovních skupin s místopředsedkyní Rady vlády pro seniory a stárnutí populace.
3. Návrh novelizace statutu Rady vlády pro seniory a stárnutí populace.
4. Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění – informace o materiálu a o připomínkách k němu.
5. Komunitní psychiatrická péče se zaměřením na seniory.
6. Naplnění dílky zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, § 30, odst. 2, písm. b), bod 4 zdravotními pojišťovnami ve vztahu k bezúplatnému očkování osob nad 65 let věku proti pneumokokovým infekcím.
7. Ohrožení geriatry jako samostatného specializačního oboru – aktuální situace.
8. Různé.

1. Úvod, schválení programu jednání.

Jednání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Rada vlády“) zahájila její předsedkyně, ministryně práce a sociálních věcí M. Marksová, která uvítala přítomné členky a členy Rady vlády a hosty. Dále informovala přítomné, že z celkového počtu 28 členů Rady vlády je na zasedání přítomno 20 členů, resp. 20 osob s hlasovacím právem a Rada vlády je tedy usnášeníschopná.

Předsedkyně Rady vlády vyzvala členky a členy Rady vlády ke vznesení připomínek k zápisu z 25. zasedání Rady vlády. V rozpravě se nikdo nevyjádřil, proto bylo přistoupeno **k hlasování: Pro 19, proti 0, zdržel/a se 1. Zápis byl schválen.**

¹ Prezenční listina tvoří přílohu zápisu

Předsedkyně Rady vlády dále navrhla změny v navrženém pořadí projednávaných bodů, a to: Bod 3 jako bod 2, bod 6 zařadit jako bod 3, bod 5 vypustit z důvodu omluvené nepřítomnosti prezentující. Následně shrnula pořadí navržených bodů k jednání:

1. Úvod, schválení programu jednání.
2. Návrh novelizace statutu Rady vlády pro seniory a stárnutí populace.
3. Naplnění díkce zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, § 30, odst. 2, písm. b), bod 4 zdravotními pojišťovny ve vztahu k bezúplatnému očkování osob nad 65 let věku proti pneumokokovým infekcím.
4. Informace o výsledcích jednání předsedů pracovních skupin s místopředsedkyní Rady vlády pro seniory a stárnutí populace.
5. Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění – informace o materiálu a o připomínkách k němu.
6. Ohrožení geriatry jako samostatného specializačního oboru – aktuální situace.
7. Různé.

O návrhu změn programu proběhlo **hlasování**: Pro 20, proti 0, zdržel/a se 1. **Program byl schválen** ve znění navržených změn.

2. Návrh novelizace statutu Rady vlády pro seniory a stárnutí populace

Předsedkyně Rady vlády předala slovo místopředsedkyni k představení návrhu změn. Z. Jentschke Stöcklová připomněla, že návrhy na změny statutu Rady vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Statut“), zejména požadavky na rozšíření počtu jejích členů, byly Radou vlády projednávány již v minulosti. Uvedla rovněž, že Rada vlády má v současnosti 28 členů, přičemž počet členů obdobných poradních orgánů vlády se pohybuje od 25 do 32. Pokud je tedy potřeba počet členů Rady vlády rozšířit, je třeba uvést konkrétní návrh. Dále přítomné informovala, že o změně Statutu může rozhodnout předsedkyně Rady vlády a následně jej schvaluje vláda ČR. Následně doplnila další podrobnosti svého návrhu. První z nich je zřízení funkce druhého místopředsedy, což by mělo přispět k lepší efektivitě a operativnosti zejména při řízení zasedání Rady vlády. Tuto funkci by měla zastávat náměstkyně ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu. Další navrhovanou změnou je uplatnění institutu stálých hostů a možnosti poradního hlasu při jednání Rady vlády, který by měl sekretariát Rady vlády. Předsedkyně Rady vlády následně vyzvala k diskusi. T. Valentová Nersesjan upozornila, že chybí ukotvení pojmu senior a žádala upřesnění kritéria, podle něhož by měly být do Rady vlády nominovány další organizace. Předsedkyně Rady vlády upřesnila, že do Rady vlády mohou být nominováni zástupkyně či zástupci odborné veřejnosti nebo neziskových organizací, záležití především na tématu či odbornosti, která v Radě vlády v současnosti chybí. V diskusi dále vystoupil Z. Pernes s odvoláním na požadavek z května 2015, který se týkal nominace tří členů Rady vlády – zástupců Rady seniorů a uvedl, že seniorská populace je v Radě vlády zastoupena pouze třemi osobami, což považuje za nedostatečné. D. Legnerová vyjádřila přesvědčení, že složení Rady vlády není třeba rozšiřovat, neboť je dostatečně různorodé. Rovněž upozornila na riziko snížení efektivnosti jednání, ke kterému by mohlo zvýšení počtu členů

Rady vlády přispět. E. Ferrarová v diskusi vznesla požadavek na úpravu jazyka Statutu na genderově korektní.

O návrhu na zvýšení počtu členek a členů Rady vlády proběhlo **hlasování**: Pro 3, proti 8, zdržel/a se 9. **Zvýšení počtu členek a členů Rady vlády nebylo schváleno.**

O návrhu zřízení funkce druhého místopředsedy a jejím obsazení náměstkyní ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu proběhlo **hlasování**: Pro 20, proti 0, zdržel/a se 0. **Zřízení funkce druhého místopředsedy bylo schváleno.**

Předsedkyně Rady vlády závěrem avizovala, že při novelizaci Statutu může být formalizována rovněž role stálých hostů a jednání k novele Statutu uzavřela.

3. Naplnění dikce zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, § 30, odst. 2, písm. b), bod 4 zdravotními pojišťovnami ve vztahu k bezúplatnému očkování osob nad 65 let věku proti pneumokokovým infekcím

V úvodu projednávání bodu č. 3 informovala přítomné Z. Jentschke Stöcklová, že z důvodu změny pořadí jednotlivých bodů programu nebude přítomna zástupkyně Ministerstva zdravotnictví, která je k vyjádření stanoviska za resort kompetentní. J. Lorman ve svém příspěvku uvedl námitku proti stanovisku pojišťoven, které bylo zasláno Radě s pozvánkou a které bylo podkladem pro jeho požadavek na zařazení bodu o očkování k projednání. Výklad zákona, zejména schválené očkovací schéma, přísluší patrně Ministerstvu zdravotnictví, zdravotní pojišťovny k tomu kompetentní nejsou. Existují stanoviska odborných společností, zejména České vakcinologické společnosti a státem zřízené Národní imunizační komise, jejichž stanoviska jsou relevantní a nebyla při výkladu zákona vzata v potaz. Předsedkyně Rady vlády navrhla, aby Ministerstvo zdravotnictví vypracovalo písemné stanovisko, které bude členkám a členům Rady vlády distribuováno prostřednictvím sekretariátu. M. Brzková požádala o písemné podklady, ke kterým se Ministerstvo zdravotnictví bude moci vyjádřit. J Lorman upozornil zejména na stanoviska odborných společností, která se týkají snížení účinnosti vakcíny hrazené z veřejného zdravotního pojištění u pacientů nad 70 let a na riziko zvýšení nákladů spojené s vakcinací, kterou je nutné s ohledem na nižší účinnost vakcíny opakovat po třech letech. D. Legnerová uvedla, že zdravotní pojišťovny nemohou hradit jinou vakcínu než Pneumo 23, jak umožňuje vyhláška a odkázala na informaci, která byla v této věci Radě vlády zaslána. Rovněž podpořila požadavek na vypracování stanoviska Ministerstva zdravotnictví. V další diskusi vznesla A. Nohavová dotaz, proč nebyla Poslanecká sněmovna upozorněna při projednávání zákona o veřejném zdravotním pojištění na fakt, že návrhy pozměňovacích změn neumožní naplnit záměr zákona. D. Legnerová i M. Brzková uvedly, že Poslanecká sněmovna na rozpory upozorněna byla.

Předsedkyně Rady vlády závěrem rekapitulovala příslib Ministerstva zdravotnictví, které vypracuje stanovisko pro Radu vlády.

4. Informace o výsledcích jednání předsedů pracovních skupin s místopředsedkyní Rady vlády pro seniory a stárnutí populace.

Z. Jentschke Stöcklová informovala přítomné, že s předsedy a předsedkyněmi pracovních projednala hlavní priority činnosti, ke kterým v nejbližším období bude patřit zejména spolupráce na aktualizaci Národního akčního plánu pro pozitivní stárnutí. Rovněž přítomným

představila nové předsedkyně pracovních skupin, kterými jsou M. Zábrženská (PS na podporu zaměstnávání starších osob) a K. Nehodová (PS na podporu vzdělávání a dobrovolnictví).

K diskusi k tomuto bodu se nikdo nepřihlásil, proto byl uzavřen a předsedkyně Rady vlády otevřela další bod jednání.

5. Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění – informace o materiálu a o připomínkách k němu.

V úvodu M. Brzková představila materiál, k němuž uvedla, že jej Ministerstvo zdravotnictví vypracovalo na základě usnesení vlády 10. října 2012 č. 741, o Návrhu koncepce řešení problematiky Alzheimerovy choroby a obdobných onemocnění v ČR: Materiál byl vypracován Odborem zdravotních služeb ve spolupráci s Meziresortní a mezioborovou pracovní skupinou pro přípravu Národního akčního plánu pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění na léta 2014 - 2017 (dále jen „NAP“). NAP je provázán s ostatními, již schválenými koncepčními a strategickými materiály resortu, k nimž mimo jiné patří Strategie reformy psychiatrické péče a Akční plán Duševní zdraví. Zmínila rovněž souvislost se strategickým materiálem MPSV Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí. Závěrem přítomné informovala, že NAP je ve vnějším připomínkovém řízení, které bude ukončeno 18. prosince. J. Horecký k materiálu uvedl, že Pracovní skupina na podporu rozvoje služeb pro seniory materiál připomínkovala a seznámil Radu vlády s hlavními závěry. Na prvním místě uvedl, že NAP nese rysy strategického dokumentu a že představuje spíše minimalistickou či kompromisní variantu, avšak i ta je s ohledem na současnou situaci vnímána jako pokrok. Dále vznesl podnět pracovní skupiny, která doporučila, aby dokument byl vnímán jako otevřený, s možností aktualizace, kterou by případně mohlo Ministerstvo zdravotnictví provést v roce 2016. Rovněž předložil k diskusi výzvu pracovní skupiny, která navrhla provádět roční monitoring plnění Napu a předkládat jej Radě vlády. V další diskusi vystoupila I. Holmerová, která jako pozitivum označila samotnou existenci materiálu, upozornila na potřebu doplnit konkrétní úkoly a zohlednit v NAPu zásady klíčového evropského dokumentu pro tuto agendu, kterým je Glasgowská deklarace. S. Křeček navrhl, aby se Rada vlády seznámila s výsledky činnosti veřejné ochránkyně práv (dále jen „VOP“) v této oblasti, s nimiž Radu vlády seznámí P. Doubek. Ten ve svém vystoupení uvedl, že VOP provedla v uplynulém roce 14 návštěv domovů pro seniory a v polovině z nich shledala špatné zacházení s klienty. Proto byla vytvořena komplexní zpráva s návrhy systémových řešení, která jsou v zodpovědnosti resortů MPSV a MZd. Dále upozornil na dva hlavní typy problémů. Prvním z nich je nevhodné materiální vybavení domovů, které nevyhovuje potřebám seniorů s poruchou kognitivních funkcí a nedodržování personálních standardů. Ochránkyně proto doporučila MPSV vytvoření standardu, který by formou vyhlášky k zákonu o sociálních službách zakotvil minimální standard pro poskytování pobytových sociálních služeb. Jako další problém zmínil otázku financování ošetřovatelské péče v pobytových zařízeních pro seniory ze strany zdravotních pojišťoven. Tyto úkony často pojišťovny nehradí, přestože na ni klienti ze zákona mají nárok a je pro ně nutná. Pobytová zařízení jsou pak nucena tyto úkony poskytovat k vlastní tíži. Kompletní znění zpráv je k dispozici na internetu. Předsedkyně Rady vlády poděkovala za zprávu VOP, rozloučila se s přítomnými a předala řízení jednání místopředsedkyni.

Ve 13:50 hod. opustili jednání Rady vlády předsedkyně a J. Lorman

Z. Jentschke Stöcklová

Radu vlády informovala, že MPSV si je vědomo situace v pobytových službách a proto existuje meziresortní pracovní skupina mezi MPSV a MZd a dalších odborníků, která se zabývá podmínkami narovnání ošetrovatelské péče. Pro seznámení Rady vlády se stanoviskem MPSV k NAP předala slovo R. Sudovi, zástupci ředitele odboru sociálních služeb a členovi Meziresortní a mezioborové pracovní skupiny pro přípravu NAP. R. Suda vyzdvihl dva základní okruhy, které jsou v rámci připomínkování NAP předloženy k doplnění NAP. Patří k nim oblast prevence, resp. přípravy na stárnutí a otázka zajištění dostatečně kvalifikovaného personálu, která byla rovněž zmíněna ve zprávě VOP. V diskusi I. Holmerová podpořila stanovisko VOP a poukázala na společenskou závažnost problémů kvality pobytových služeb a jejich personálního zajištění. M. Brzková doplnila, že o připomínkách bude jednáno standardně, tj. dokud nebude dosaženo shody.

Následně Z. Jentschke Stöcklová uzavřela diskusi k tomuto bodu.

6. Ohrožení geriatry jako samostatného specializačního oboru – aktuální situace

Úvodem Z. Jentschke Stöcklová vyzvala k přednesení stanoviska zástupkyni Ministerstva zdravotnictví. M. Brzková upozornila, že MZd nepovažuje znění bodu za správné, neboť geriatry není ohrožena jako samostatný specializační obor, jedná se o změnu systému vzdělávání. Změna je koncepční a týká se také jiných oborů. M. Brzková proto navrhla Radě vlády nové znění bodu: Změna systému specializačního vzdělávání – obor geriatry - aktuální situace. Z. Jentschke Stöcklová upozornila, že název bodu jednání nelze po schválení programu změnit. J. Horecký navrhl, aby MZd přesvědčilo Radu vlády, že obava z ohrožení geriatry je lichá a teprve následně diskutovat o změně názvu bodu jednání. H. Kubešová Radu vlády informovala o desetinásobném nárůstu geriatrických pacientů s tím, že počet aktivně pracujících geriatrů poklesl na jednu desetinu. Pokud se přístup ke geriatrické specializaci dále prodlouží nutností absolvovat celou interní atestaci, lze očekávat další pokles geriatrů. M. Brzková upřesnila, že stanovisko MZd se nezměnilo. Dále doplnila, že základní obory jsou stanoveny zákonem č. 95, který v současnosti projednává Legislativní rada vlády, nastavbové obory, mezi něž se nyní přesunula geriatry, stanovuje vyhláška, která bude předložena do porady vedení MZd. I. Holmerová upozornila, že vyhlášku o nastavbových oborech neměli dosud možnost vidět zástupci odborné veřejnosti a dále, že obor geriatry v současném systému existuje jako základní a rovněž jako nastavbový (v oboru dlouhodobá péče). Zařazení oboru jako základního umožňuje mimo jiné vytvářet akademické zázemí pro další specializace včetně nelékařských profesí. Bez tohoto zázemí prostor pro další vzdělávání zanikne. Z. Jentschke Stöcklová Radě vlády připomněla stanovisko MPSV, které se stanoviskem MZd nesouhlasí. Rovněž informovala, že ministryně práce a sociálních věcí zaslala ministru zdravotnictví v této věci dopis.

Z. Pernes upozornil na usnesení Rady vlády z 25. zasedání, v němž Rada vlády vyjadřuje nesouhlas s vyřazením geriatry ze základních oborů a vyzývá Ministerstvo zdravotnictví, aby obor geriatry nadále zachoval jako tzv. základní atestační obor. M. Brzková následně seznámila Radu vlády s genezí ukotvení geriatry v právním řádu jako zvláště úzké specializace od r. 1981. H. Kubešová upozornila, že geriatry byla úzkým oborem za situace diametrálně odlišné jak z pohledu demografie, tak s ohledem na dobu vzdělání, která se stále prodlužuje. M. Valentová Nersesjan informovala Radu vlády o stanovisku Asociace krajů, která podporuje zachování geriatry mezi tzv. základními obory. Z. Jentschke Stöcklová diskusi ukončila s tím, že mezi MZd na jedné straně a Radou vlády a MPSV na straně druhé nebylo dosaženo shody.

7. Různé

Z. Jentschke Stöcklová předala slovo P. Sulíkovi k přednesení informace k Madridskému akčnímu plánu. P. Sulík uvedl, že MPSV je národním kontaktním místem pro vypracování hodnotící zprávy, kterou je potřeba odeslat ve třetí čtvrtině 2016. Hodnocení je participativní, podílí se na něm orgány samosprávy a NNO. Organizace, které se na hodnocení budou podílet, již obdržely překlad instrukcí k hodnocení, další informace budou následovat v lednu 2016. V rámci bodu Různé Z. Pernes vznesl požadavek Rady seniorů na vypsání samostatných výzev z ESF, Operační program Zaměstnanost. Tyto výzvy by měly být zaměřeny na Age Management a na podporu aktivního stárnutí. T. Valentová Nersesjan dále vznesla dotaz na stav přípravy legislativní úpravy dlouhodobého pečovatelského volna. Z. Jentschke Stöcklová k dotazu uvedla, že návrh se na MPSV připravuje, věcně se jedná o prodloužení ošetřovného s návrhem variant 3 až 6 měsíců (varianty budou dále propočítány). Po tuto dobu by pečující osoba byla ze zákona uvolněna ze zaměstnání. Návrh předpokládá i zavedení nároku pečující osoby na peněžitou pomoc při péči – tzv. ošetřovné ve výši 60 % mzdy či platu, jejímž cílem by byla finanční kompenzace ušlého výdělku. Z. Jentschke Stöcklová dále připomněla, že 9. prosince 2015 pořádá MPSV k tématu pečovatelského volna kulatý stůl, na který členové a členky Rady vlády dostali pozvánku.

Dále Z. Jentschke Stöcklová konstatovala, že byl naplněn plánovaný program a ukončila jednání Rady vlády.

Přílohy zápisu:

1. Prezenční listina
2. Doporučení České vakcinologické společnosti pro pneumokokovou vakcinaci v dospělosti
3. Pozměňovací návrh poslankyně Radky Maxové Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR
4. Z á p i s z jednání Národní imunizační komise konaného dne 7. července 2014

V Praze dne 8.12.2015

Zapsala: Mgr. Hana Končelová – tajemnice Rady;

dne: 25. 4. 2016

Za správnost: Mgr. Zuzana Jentschke Stöcklová, místopředsedkyně Rady

dne: 7. 2016

Schválila: Mgr. Michaela Marksová, předsedkyně Rady

dne: 7. 2016